

УДК 81`24

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)-503-517](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11)-503-517)

Зайцева Станіслава Станіславівна кандидат наук із соціальних комунікацій, асистент кафедри мовної підготовки іноземних громадян, Сумський державний університет, вул. Миколи Сумцова, 2, м. Суми, 40000, тел.: (0542) 68-44-09, <https://orcid.org/0000-0002-6994-884X>

Руденко Наталія Володимирівна доктор філософії, викладач кафедри іноземних мов та лінгводидактики, Сумський державний університет, вул. Миколи Сумцова, 2, м. Суми, 40000, тел.: (0542) 68-77-87, <https://orcid.org/0000-0003-1929-2077>

МОБІЛЬНІ ГАДЖЕТИ ТА ЇХ ЗАСТОСУНКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Анотація. Стаття присвячена мовній підготовці іноземних громадян за допомогою мобільних гаджетів, їх застосунків як педагогічного інструменту для взаємодії зі студентською аудиторією на заняттях з української мови як іноземної. З'ясовано, що сучасний світ ІКТ вимагає від викладачів та студентів опановувати цифрові навички з метою забезпечення взаємодії під час навчального процесу, який може бути в офлайн та онлайн форматах через різні соціальні, глобальні, політичні причини. Під мобільним навчанням автори розуміють використання не лише мобільних телефонів/смартфонів, а й мобільних гаджетів взагалі, наприклад, планшетів.

Досліджено використання подібних гаджетів під час офлайн-занять за принципом BYOD, тобто коли студенти послуговуються своїми смартфонами або планшетами для, наприклад, знайомства з сайтом бібліотеки, що прискорює адаптацію першокурсників у частині пошуку посібників. Не менш ефективно, за тим самим принципом, виконання граматичних вправ типу «напишіть іменники у множині» або «оберіть правильну відповідь».

У статті автори дають рекомендації викладачам щодо вживання різних застосунків, платформ, які можна поєднувати з традиційними методами навчання, а також які розраховані на іноземних громадян, що прагнуть самостійно опанувати українську мову, зокрема, словники та програми для перекладу (Google Translate, Deepl.com/translator), додатки

для новин та журналів (BBC News Україна, Google News), додатки для вивчення мови (Duolingo, Speak Easy Ukrainian Lite), соціальні платформи для читання (ПодорожіUA, Українська за 27 уроків), подкасти для вивчення української мови для іноземців (Ukrainian Lessons Podcast), застосунки для редагування текстів (Hemingway Editor, Grammarly, DeepL.com/write, Languagetool.org.). Ці застосунки та платформи розраховані на формування та розвиток різних типів навичок.

Автори дійшли висновку, що мобільні гаджети, їх застосунки та сам метод взаємодії з іноземними студентами варто впроваджувати в навчальний процес поряд з живим говорінням, читанням, письмом від руки, що забезпечується під наглядом викладача. Подібні гаджети не повинні повністю змінювати процес опанування української мови як іноземної, а слугують для унаочнення, урізноманітнення традиційної роботи на занятті як в режимі відеоконференції, так і під час аудиторних занять, та є засобом популяризації української культури. Окреслено перспективи подальших досліджень і розробок у частині розвитку аудіювальних навичок на основі youtube-каналів з вивчення української мови як іноземної.

Ключові слова: мобільні гаджети, мобільні застосунки, онлайн-навчання, мовленнєві навички, українська мова як іноземна.

Zaitseva Stanislava Stanislavivna Candidate of Sciences in Social Communications, Lecturer of the Department of Language Training of Foreign Citizens, Sumy State University, Mykoly Sumtsova St., 2, Sumy, 40000, tel.: (0542) 68-44-09, <https://orcid.org/0000-0002-6994-884X>

Rudenko Natalya Volodymyrivna Doctor of philosophy, Lecturer of the Department of Foreign Languages and Linguodidactics, Sumy State University, Mykoly Sumtsova St., 2, Sumy, 40000, tel: (0542) 68-77-87, <https://orcid.org/0000-0003-1929-2077>

MOBILE GADGETS AND THEIR APPLICATIONS AS A PEDAGOGICAL TOOL IN UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE CLASSES

Abstract. The article is devoted to the language training of foreign citizens with the help of mobile gadgets and their applications as a pedagogical tool for interaction with the student audience in Ukrainian as a foreign language classes. It has been found that the modern world of ICT

requires challenges teachers and students to master digital skills in order to ensure interaction during the learning process, which can be in offline and online formats for various social, global, and political reasons. By mobile learning, the authors mean the use of not only mobile phones/smartphones but also mobile gadgets in general, such as tablets.

The use of such gadgets during offline classes on the BYOD principle, i.e., when students use their smartphones or tablets to, for example, get acquainted with the library website, which accelerates the adaptation of freshmen in terms of finding manuals. Grammar exercises such as "write plural nouns" or "choose the correct answer" are equally effective, based on the same principle.

In the article, the authors give recommendations to teachers on the use of various applications and platforms that can be combined with traditional teaching methods, as well as those designed for foreign citizens who want to master the Ukrainian language on their own, including dictionaries and translation programs (Google Translate, [Deepl.com/translator](https://www.deepl.com/translator)), news and magazine apps (BBC News Ukraine, Google News), language learning apps (Duolingo, Speak Easy Ukrainian Lite), social reading platforms (PodorozhiUA, Ukrainian in 27 Lessons), podcasts for learning Ukrainian for foreigners (Ukrainian Lessons Podcast), text editing apps (Hemingway Editor, Grammarly, [Deepl.com/write](https://www.deepl.com/write), [Languagetool.org](https://www.languagetool.org)). These apps and platforms are designed to build and develop different types of skills.

The authors conclude that mobile gadgets, their applications, and the very method of interaction with foreign students should be introduced into the educational process alongside live speaking, reading, and handwriting, which is provided under the supervision of a teacher. Such gadgets should not completely change the process of mastering Ukrainian as a foreign language, but serve to clarify and diversify traditional classroom work, both in the video conference mode and during classroom sessions, and are a means of promoting Ukrainian culture. Prospects for further research and development in the development of listening skills based on YouTube channels for learning Ukrainian as a foreign language are outlined.

Keywords: mobile gadgets, mobile applications, online learning, speaking skills, Ukrainian as a foreign language.

Постановка проблеми. Мобільні гаджети, в т.ч. мобільні телефони міцно укорінилися в повсякденному житті людства. Сьогодні мобільний телефон слугує нам не лише як засіб для дзвінків. У ньому ми маємо посвідчення особи, медичну карту та ін. Він є дуже популярним і багатозадачним гаджетом, а тому викликає неабиякий

інтерес щодо педагогічного використання, його вплив на кожен аспект процесу навчання. Нині сучасні мобільні телефони, так звані смартфони, це складні розумні гаджети, які набагато випереджають звичайний мобільний телефон, тобто комунікаційний інструмент з можливістю дзвінків і написанням смс-повідомлень [1, С.100]. Відтак широкий спектр можливостей таких гаджетів надає великий потенціал щодо їх педагогічного використання в мовній освіті [2, С. 778]. Вони можуть слугувати одним із важливих інструментів в набутті мовленнєвих навичок.

Донедавна вважалося, що мобільні гаджети заважають на заняттях і відвертають від процесу одержання нових знань. Учні в неповному обсязі або поверхнево опановують навчальний матеріал. Це мінуси мобільних телефонів з точки зору освітньої діяльності, бо так чи інакше, але впливають на дисципліну. Так, у деяких закладах освіти (ЗОШ, ПТУ) були запроваджені нормативні документи з метою підвищення ефективності освітнього процесу, культури користування мобільними гаджетами, зокрема телефонами, у яких кураторам, класним керівникам радилося провести бесіди як з дітьми, так і з батьками про етику користування мобільними телефонами, включаючи питання заборони відеознімання чи фотографування учасників освітнього процесу.

За останні роки використання мобільних гаджетів, в т.ч. смартфонів у навчальному процесі в ЗОШ, ЗВО набуло неабиякого поширення. Розроблені й апробовані низкою педагогів-практиків численні методи й прийоми навчання за допомогою цих гаджетів. Суспільно-політичні процеси в Україні за останній рік дали зрозуміти, що застосування мобільних телефонів/ смартфонів може стати однією із небагатьох альтернатив використання у навчальному процесі, наприклад в умовах вимкнення світла тощо. Серед переваг: популярність, тобто всі студенти мають мобільні пристрої з більш-менш стандартним функціоналом, можна завантажити підручники, різні відеоматеріали, аудіофайли, достатньо мати лише внутрішню пам'ять, навіть за невеликі кошти; мобільність, тобто незначна вага і розміри полегшують транспортування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Починаючи з 2000-х рр. дослідники присвятили низку праць ІКТ-технологіям та, як наслідок, глобальній цифровізації освіти, зокрема використанню мобільних гаджетів. Тема застосування смартфонів, планшетів, цифрових помічників в навчальному процесі висвітлена у доробках як українських, так і закордонних дослідників. Зупинимось більш детально на тих працях, що послугували фундаментом для даного дослідження.

Xiaohua Zhu (2011) вивчав фактори, які впливають на розуміння на слух другої мови. Egbert J., Akasha O., Huff L., Lee H. (2012) розглядали мобільне навчання як таке, що дозволяє учням самостійно обирати час і місце для навчання. Samsiah Bidin, Azidah Abu Ziden (2013) вивчали прийняття та застосування мобільного навчання в освітній індустрії. Alireza Shakarami, Hassan Khajehei, Karim Hajhashemi (2014) розглядали різновиди завдань з вивчення мови, зокрема функцію запису голосу для розвитку навички аудіювання. Gafni R., Achituv D. B., Rahmani G. (2017) досліджував процес вивчення іноземних мов за допомогою мобільних додатків. Miangah T. M., Nezarat A. (2012), Hashim H., Yunus M. M., Embi M. A., Ozir N. A. M. (2017) обговорювали методи навчання за допомогою мобільних пристроїв. Ткачук Г.В (2018) досліджувала змішане навчання. Богиня Л.В. (2019) вивчала формування та розвиток навички читання в іноземців. Ворона Т. О., Корягіна А. Ю. розглядали використання мобільного телефону для розвитку різних видів мовленнєвої діяльності на заняттях з іноземної мови. Зозуля І.Є. (2020) аналізувала розвиток навичок говоріння в іноземних студентів. Ключко Т. В. (2021) досліджувала технології формування аудитивних навичок в іноземних студентів. Stockwell G. (2022) досліджував вивчення мови за допомогою мобільних гаджетів. Максименко Н. В. (2022) вивчала формування технічних, графічних та орфографічних навичок письма в іноземних слухачів. Однак, питання впровадження мобільних гаджетів та розвиток мовленнєвих навичок на заняттях з української мови як іноземної залишається малодослідженим.

Мета статті – дослідження використання мобільних гаджетів, в т.ч. мобільного телефону/смартфону як одного з інструментів в набутті мовленнєвих навичок та як методу взаємодії зі студентами на заняттях з української мови як іноземної.

Виклад основного матеріалу. Сучасна молодь зростає в умовах інновацій. ІКТ технології є неодмінною складовою її життя. Світ з кожним днем стає все більш цифровим, що призводить до залежності від цих технологій, зокрема, підлітків, молоді. Соціалізація сучасного молодого покоління відбувається у цифровому світі, яке шукає інформацію, навчається, спілкується, розважається і поглинає великі обсяги різного контенту та виконує багато задач одночасно. Вони стали соціально прив'язаними до цифрового світу, що викликає зростання соціально-ізолюючої діяльності. [3]. Відповідно всі ці фактори відбиваються на процесі одержання нових знань. Традиційний спосіб одержання знань вже не є цікавим.

Також слід відзначити мінливі глобальні обставини, які негативно

впливають на всі сфери життєдіяльності, зокрема, на українську освітню галузь. Спочатку пандемія Covid-19 виявила прогалини в системі освіти в Україні, згодом війна в Україні ще більше вплинула на ситуацію отримання знань, а подекуди взагалі унеможливила цей процес. Тому керівництву закладів вищої освіти слід постійно шукати нові форми організації навчального процесу, а науково-педагогічним працівникам – опановувати й розвивати нові методи взаємодії зі студентською аудиторією, швидко адаптуватися до нових реалій та набувати цифрової грамотності. Доречно зазначити, що студенти також змушені опановувати нові компетенції за короткий проміжок часу. І чим більше приділяється увага розвитку «soft skills», тим легше відбувається цей процес, що в кінцевому підсумку сприяє успішній взаємодії студентів з викладачами та підвищує конкурентність випускників на ринку праці.

Війна в Україні показала, що можуть виникнути непередбачувані обставини, коли мобільний телефон або мобільний пристрій може бути єдиним джерелом доступу до інтернету, до процесу навчання та здобуття знань. Під останнім ми маємо на увазі цифровий пристрій, який має багато можливостей і вже сам по собі може бути використаний для різних цілей. Тому використання мобільного телефону/смартфона в педагогічній діяльності сьогодні вже не новинка, а скоріше необхідність, так зване мобільне навчання або m-learning.

Мобільне навчання тісно пов'язане з електронним та дистанційним навчанням. Як зауважують Samsiah Bidin, Azidah Abu Ziden розвиток бездротових і мобільних комп'ютерних технологій призвів до перетворення доставлення знань через цифрове навчання від дистанційного навчання (d-Learning) до електронного навчання (e-Learning) і, зрештою, до мобільного навчання (m-Learning) [4, С. 721]. Різниця полягає у використанні мобільних пристроїв.

Мобільне навчання мови або mobile assisted language learning (MALL) – це вивчення іноземної мови або другої мови за допомогою різних мобільних пристроїв, таких як мобільні телефони, планшети та персональні цифрові помічники [5]. MALL – це вільний спосіб навчання, який учні можуть вибрати для вивчення другої мови в будь-який час і в будь-якому місці [6; 7]. Такий вид навчання має безліч переваг у порівнянні із традиційними аудиторними заняттями: присутність у класі, аудиторії не є обов'язковою, студенти можуть самостійно обирати будь-який час та місце для вивчення мови [7], це ідеальний спосіб вибору методів навчання, які обмежені часом і місцем [8], що враховує мобільність учнів [9]. Таким чином навчання

відбувається незалежно від географічного місця з використанням портативних технологій. Іншими словами, мобільне навчання зменшує обмеження, пов'язані з отриманням освіти на основі географічного місця за допомогою портативних пристроїв [10]. Цей вид навчання «може поєднуватися з традиційним навчанням, дистанційним навчанням та використанням ІКТ, що в сукупності дає змогу реалізувати змішане навчання. Єдиною відмінністю у використанні мобільного навчання є використання мобільного пристрою як основного засобу навчання та доступу до ресурсів» [11, С. 29]. Як зауважують Ворона Т. О. та Корягіна А. Ю. мобільне навчання іноземної мови «посилює наочність, збільшує інтенсивність заняття, сприяє індивідуалізації та диференціації навчання, підвищує його якість» [12, С. 57-58]. Сфера мобільного навчання включає нові методи викладання та навчання, а також широкий спектр мобільних пристроїв і їх додатків. [4]. Варто зазначити, що мобільні гаджети не замінюють навчання, а служать новим інструментом для навчання [1, С. 102]. Відтак, маючи на увазі мобільне навчання, на нашу думку, доречно говорити не лише про використання мобільних телефонів, а й мобільні гаджети, пристрої взагалі.

Так, на заняттях з української мови як іноземної сучасні мобільні гаджети є незамінними. Через можливість встановлення будь-якого застосунку, ці багатозадачні пристрої можна використовувати для розвитку майже всіх мовленнєвих навичок.

Під час аудиторних занять вони використовуються за принципом BYOD, тобто принеси свій власний гаджет. Bring your own device – це ІТ-політика, згідно з якою співробітникам дозволено або рекомендовано використовувати особисті мобільні пристрої (телефони, планшети, ноутбуки) для доступу до корпоративних даних і систем [13]. З єдиним обмеженням, що доступ надається лише до навчальних матеріалів, які не становлять ризику витоку даних з точки зору безпеки. Принцип BYOD застосовується для знайомства іноземців з сайтом університету, сайтом бібліотеки, де є багато корисних посилань для студентів, наприклад, репозитарій, електронний каталог, де студенти можуть завантажити навчальні матеріали, або дізнатися докладніше про територію університетського кампусу. Студенти також знайомляться із нормативною базою університету, шаблонами документів (для старших курсів), сайтом факультету, розкладом занять. У цьому випадку на етапі адаптації важливо знати, де шукати потрібну інформацію. Викладач спочатку демонструє на проекторі, а студенти повторюють дії за ним. Як показує наша практика, на другому занятті студенти вже знають як

перевірити свій розклад занять, щоправда, користуються англomовною версією сайту.

Використання зазначених гаджетів дозволяє працювати з текстом під час занять офлайн. Якщо, наприклад, є проблеми з комп'ютерною технікою або студент має проблеми із зором. Також доречно проводити тестування за допомогою телефону, наприклад, перевірку словникового запасу. Студентам пропонується вибрати один з варіантів правильного, на їхню думку, слова. Граматичні завдання, де учні повинні ввести, наприклад, правильну форму множини іменника або закінчення прикметника, також зручно виконувати за допомогою мобільного пристрою. Проте, для розвитку навички каліграфії, письмові вправи, на нашу думку, слід також писати в зошитах, від руки.

Таким чином, мобільні гаджети сьогодні є неодмінною умовою освітнього процесу, який органічно поєднується з набуттям нових навичок та їх закріпленням на практиці, бо так чи інакше всі іноземні студенти при собі завжди мають принаймні один мобільний гаджет – смартфон. Крім того, мобільне навчання з використанням мобільних гаджетів вітається іноземцями й позитивно впливає на дисципліну на занятті.

Під час онлайн-зустрічей у викладача є можливість звернути увагу на помилки студентів лише протягом певного проміжку часу. Відповідно більша частина навчального навантаження, розвиток мовленнєвих навичок лягає на самостійне опрацювання студентами.

Розглянемо використання мобільних гаджетів та їх застосунків як самостійної роботи іноземних громадян, які вивчають українську мову, так і для поєднання і комбінування різних видів вправ під час онлайн-занять.

Навичка читання – є одною з перших, яку треба опанувати іноземним студентам. Читання «задовольняє пізнавальну потребу студентів в отриманні нової інформації; ... завдяки читанню розвивається навичка мовлення, збільшується словниковий запас тощо...» [14, С. 24].

Для розвитку навички читання можна використовувати *електронні підручники, посібники*, що суттєво спрощує життя студентів з точки зору ваги (для офлайн занять) та відстані, якщо студент перебуває далеко від університетського кампусу, достатньо завантажити навчальні матеріали на пристрій з електронного каталогу бібліотеки. Сучасні мобільні гаджети, в т.ч. смартфони можуть читати формати word, pdf та інші. Також можна використовувати *програми для читання електронних книг* такі як Apple Books, Google Play Books. Ці програми

пропонують широкий вибір цифрових книг, проте, варто звернути увагу на рівень опанування мовою, для початківців такі тексти будуть складними.

Власюк І.В. пропонує створювати «ментальні карти» за допомогою мобільного додатка Simple Mind Free. На основі подібного завдання можна опрацьовувати нові слова та повторювати вивчену лексику [15, С. 62-63].

Інструменти для створення анотацій типу Примітно або Wired Marker – постійний маркер для інтернету та ін., дозволяють виділяти, підкреслювати, додавати примітки до цифрових текстів та зберігати їх.

Словники та програми для перекладу, наприклад, Google Translate, дають змогу шукати визначення, синоніми, антоніми та перекладати незнайомі слова чи фрази.

Додатки для новин та журналів такі як BBC News Україна, Google News дозволяють іноземцям бути в курсі поточних подій і розширювати свої знання, бо надають доступ до широкого спектра статей з різних джерел.

Додатки для вивчення мови (Duolingo, Speak Easy Ukrainian Lite, Simply Learn Ukrainian Language та ін.) пропонують вправи на читання для різних рівнів володіння мовою, допоможуть відпрацювати навичку читання.

Соціальні платформи для читання, типу ПодорожіUA, Українська за 27 уроків, Read Ukrainian, A reading course for beginners, Speak Ukrainian, Peace Corps Ukrainian Lessons та ін. мають багату базу текстів на будь-який смак.

Навичка аудіювання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, виконує комунікативну функцію, тобто стимулює мовленнєву діяльність студентів, готує студентів до професійної діяльності тощо [16, С. 234]. На розуміння чужої мови на слух впливають багато факторів, серед яких «словниковий запас, культурне походження, знання, а також психологічні фактори, які впливають на здатність слухачів міркувати» [17, С. 751].

Для розвитку навички слухання, зокрема вивчення нової лексики, використовується застосунок «Диктофон». Так, викладач, носій мови, яка вивчається, надиктовує фрагменти тексту або нові слова. Студенти мають прослухати, відтворити почуте. У разі завдання із текстом, студенти мають прослухати його і письмово відповісти на питання, завдання типу «заповніть таблицю». У цьому випадку мобільний телефон і його застосунок «Диктофон» є і матеріалом, і знаряддям для занять [1].

Програми для аудіокниг. Слухання аудіокниг за допомогою таких

додатків як Audible, Librivox та ін. дозволяє покращити сприйняття мови на слух.

Подкасти для вивчення української мови для іноземців, наприклад, Ukrainian Lessons Podcast – найкращий і найпопулярніший серед наших студентів.

Головною умовою під час аудіювання має бути різноманітний контент, наприклад, не лише музика, а й аудіокниги, подкасти, новини. Таким чином слухаючи різні типи аудіо, студенти знайомляться з різними акцентами, лексикою та стилями мовлення, тим самим покращуючи свої загальні навички аудіювання.

Навичка письма опановується одночасно із розвитком мовлення, розширенням словникового запасу. Вона містить три групи навичок: технічні, графічні та орфографічні [18, С. 187]. Про розвиток навички *каліграфії* може йти мова, якщо студент має планшет і стилус, які імітують ручку та папір, що останнім часом дуже популярно серед іноземців. У цьому випадку письмові вправи можна писати як у звичайному зошиті. Серед застосунків для розвитку навички *граматики* радимо Microsoft Word, Google Docs, Evernote, Grammarly. Вони надають ряд функцій, таких як перевірка орфографії, граматичні підказки та підрахунок кількості слів.

Програми для створення нотаток, такі як Google Keep, OneNote, Evernote, Simplenote дозволяють записувати ідеї, створювати конспекти заняття. Доступ до них можна отримати з будь-якого пристрою.

Мобільні словники та тезауруси, наприклад, Thesaurus.com, дозволяють розширити словниковий запас, знайти визначення слова, синоніми, антоніми тощо.

Застосунки для редагування текстів, наприклад Hemingway Editor, Grammarly, DeepL.com/write, Languagetool.org. Ці програми виявляють граматичні, лексичні помилки, пропонують покращення.

Посібники з граматики та письма у вигляді електронних книг. Це по суті заміна паперового підручника, слугує як довідковий інструмент для покращення навички граматики, адже містить всі необхідні правила та схеми відповідно до навчальної програми.

Для *навички говоріння* іноземцям важливо чути й повторювати за носієм мови. На заняттях з української мови студенти вчать підготовленому мовленню, тобто певним темам, типу «Я іноземний студент, я приїхав з...» та непідготовленому мовленню, коли на основі одержаних знань студент самостійно вчиться виражати власні думки.

Так, *повтор слів за викладачем* – дозволяє прослухати записану лексику у форматі аудіо і відтворити почуте. Дуже корисно в умовах

самостійної роботи студентів.

Розмовну мову можна практикувати за допомогою *додатків для вивчення мови*, наприклад, Fun Easy Ukraine App, Learn Ukraine Beginners, Українська мова початківцям та ін. Ці програми допоможуть покращити не лише вимову, а й граматику та словниковий запас.

Записування мовлення. Пропонується використовувати мобільний пристрій, щоб записати своє мовлення, а потім прослухати запис. Це допомагає виявити проблеми з тоном, темпом або іншими аспектами мовлення. Як зауважують Lee M. J. W., McLoughlin C., Chan A. студентам пропонується створити «аудіозавдання, аудіорозповідь, аудіотвір» [19] або «аудіонаратив» з англійської «Student Produced Audio Narrative (SPAN)» [20, С. 209]. Так, застосунок *Диктофон* або подібний дозволяє контролювати формування навички говоріння за допомогою вправ, типу «запиши свою відповідь на диктофон». Також студентам можна запропонувати переглянути відеоролик або прослухати пісні, вірші українською. Це привертає увагу, тренує навичку слухання і спонукає студентів до обговорення, дозволяє практикувати спонтанне мовлення, тобто іноземці вчаться виражати власну думку на основі того словникового запасу, який вже мають. Таким чином студенти розвивають навичку говоріння, а викладач, на слух, перевіряє правильність вимови, наголос, інтонацію тощо. «Для створення і редагування таких файлів не потрібно спеціального програмного забезпечення, ... файли мають невеликий об'єм, легко передавати від студента до викладача. Такий метод взаємодії між викладачем і студентами є доволі новий і популярний серед студентів» [21, С. 194]. Під час такого завдання студенти самі створюють навчальний контент [22, С. 49].

Онлайн-курси розмовної мови пропонують розмовні вправи та завдання, які допоможуть покращити розмовні навички.

Участь в онлайн-конференціях, семінарах, круглих столах та ін. дає можливість іноземним студентам попрактикуватися у спілкуванні з іншими людьми тією мовою, яку вивчають.

Програми для розпізнавання мови або Google Docs з функцією голосового вводу можуть допомогти покращити розмовні навички. Принцип дії наступний: диктується повідомлення, а програма відображає почуте у вигляді слів, речень, але без розділових знаків. Таким чином, якщо програма неправильно написала слово, значить були помилки під час вимови. Головною умовою є наявність інтернету та мікрофону, бо сторонні шуми заважають правильному розпізнаванню.

Обмін файлами через застосунки WhatsApp, Viber, Telegram

Застосунки WhatsApp, Viber, Telegram та ін. слугують для швидкого обміну повідомленнями, як голосовими, так і у вигляді скріншотів, фото, документів word, pdf. Відтак, надсилання домашнього завдання на електронну пошту викладачу вже є застарілим і повільним видом діяльності. Ці застосунки легко встановлюються на мобільні гаджети, полегшується та пришвидшується процес взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Онлайн дошки Miro, Padlet та ін., інструменти Google (Google classroom, Google keep, Google Jamboard) з легкістю інтегруються в навчальний процес і слугують для унаочнення або зберігання навчального матеріалу у різних форматах, який до того ж може бути інтерактивним. Так, наприклад, тема «Будова людини» завдяки Google Jamboard «оживає» в режимі живого часу, де кожен частину тіла можна рухати, прикріпити наліпки із назвами тощо. Студентам надається доступ до онлайн-дошки за посиланням і, наприклад, дві команди за певний час мають на манекені правильно розподілити наліпки зі словами «тулуб», «щелепа», «плече» тощо.

Висновки. Таким чином ми дійшли висновку, що використання мобільних гаджетів як інструментів для набуття мовленнєвих навичок на заняттях з української мови як іноземної є ефективним. Студенти охоче застосовують власні гаджети й виконують завдання, розроблені на їх основі. Головна роль належить щоденній практиці студентів та бажанню викладачів інтегрувати подібні гаджети, застосунки в навчальний процес та на власному прикладі опанувати цифрові навички. Також викладачам слід враховувати деякі особливості під час планування майбутніх завдань: різні додатки містять контент різного рівня опанування мовою; не всі застосунки для вивчення іноземної мови мають українську мову; деякі застосунки вимагають передплати за послугу за наступні, складніші рівні; на мобільних гаджетах у користувачів (студентів) має бути встановлена українська розкладка клавіатури; не всі виробники мобільних гаджетів підтримують інструменти Google та ін. На нашу думку, застосування подібних гаджетів та методу взаємодії зі студентами не повинно повністю замінити традиційні методи, живе говоріння, читання та письмо від руки під наглядом викладача чи під час онлайн-занять, чи офлайн-занять. Подібні інструменти слугують урізноманітненням та доповненням до традиційних методик навчання та збагачують кругозір іноземців і популяризують українську культуру. Окреслено перспективи подальших досліджень і розробок у частині набуття навички слухання за допомогою youtube-каналів з вивчення української мови як іноземної.

Література:

1. Alireza Shakarami, Hassan Khajehei, Karim Hajhashemi. (2014). Tech-Assisted Language Learning Tasks in an EFL Setting: Use of Hand phone Recording Feature. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*. Vol. 3 No. 5. 100-104.
2. Ahn, T. Y., and Lee, S. M. (2016). User experience of a mobile speaking application with automatic speech recognition for EFL learning. *Br. J. Educ. Technol.* 47, 778–786. doi: 10.1111/bjet.12354.
3. Pedró F. (2006). *The new millennium learners: challenging our views on ICT and learning*. Paris: OECD-CERI.
4. Samsiah Bidin, Azidah Abu Ziden. Adoption and application of mobile learning in the education Industry. *Procedia - Social and Behavioral Sciences: 6th International Conference on University Learning and Teaching (InCULT 2012)*. 2013. 720-729.
5. Stockwell G. (2022). *Mobile Assisted Language Learning: Concepts, Contexts and Challenges*. Cambridge; New York, NY: Cambridge University Press.
6. Gafni R., Aчитув D. B., Rahmani G. (2017). Learning foreign languages using mobile applications. *J. Inf. Technol. Educ. Res.* 16:301. doi: 10.28945/3738.
7. Egbert J., Akasha O., Huff L., Lee H. (2012). Moving forward: anecdotes and evidence guiding. *Med. Appl. Intell. Data Anal.* 1–15. doi: 10.4018/978-1-4666-1855-8.ch001.
8. Miangah T. M., Nezarat, A. (2012). Mobile-assisted language learning. *Int. J. Distrib. Parallel Syst.* 3:309. doi: 10.5121/ijdp.2012.3126.
9. Hashim H., Yunus M. M., Embi M. A., Ozir N. A. M. (2017). Mobile-assisted language learning (MALL) for ESL learners: a review of affordances and constraints. *Sains Humanika.* 45–50. doi: 10.11113/sh.v9n1-5.1175.
10. Мобільне навчання. Вікіпедія: вебсайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F (дата звернення: 18.05.2023).
11. Ткачук Г. В. Аналіз та особливості впровадження моделей змішаного навчання в освітній процес закладу вищої освіти // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. 2018. № 3. С. 28–36.
12. Ворона Т.О. Використання мобільного телефону для розвитку різних видів мовленнєвої діяльності на заняттях з іноземної мови [Електронний ресурс] / Ворона Т.О., Корягіна А.Ю. // Закарпатські філологічні студії – Режим доступу до ресурсу: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/8/part_2/13.pdf (дата звернення: 15.05.2023).
13. BYOD (Bring your own device). Вікіпедія: вебсайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Bring_your_own_device (дата звернення: 14.05.2023).
14. Богиня Л.В. Навчання читання як виду мовленнєвої діяльності іноземних студентів на підготовчому відділенні [Електронний ресурс] / Богиня Л.В., Скальська С.А., Трусова Л.В. // Українська медична стоматологічна академія. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/9878/1/Vohynia_Navchannia_chytannia_iak_vydu.pdf (дата звернення: 04.05.2023).
15. Власюк І. В. Мобільний телефон – невід’ємна новітня технологія навчання на заняттях іноземної мови // «Молодий вчений». – 2018. – № 7 (59). – С. 60-63.
16. Ключко Т.В. Технології формування аудитивних навичок у іноземних студентів / Ключко Т.В. // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». – 2021. – С. 231–235.

17. Xiaohua Zhu. «Study on the influence of voice on listening comprehension», 2011. Proceedings of the 3rd International Conference on Communication Software and Networks, 2011, 749–753, DOI: 10.1109/ICCSN.2011.6014198.

18. Максименко Н.В. Формування навичок письма в іноземних слухачів під час початкового фонетико-граматичного курсу з української мови / Н. В. Максименко // Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2022 р. – Полтава, 2022. – С. 186–189.

19. Lee, M. J. W., McLoughlin, C., & Chan, A. (2008). Talk the talk: Learner-generated podcasts as catalysts for knowledge creation. *British Journal of Educational. 39*(3): 501–521. DOI:10.1111/j.1467-8535.2007.00746.x

20. E. R. Kraal, G. Sirrakos, L. Guertin, A. Epstein & G. Simmens.(2022). Impact of Student Produced Audio Narrative (SPAN) assignments on students' perceptions and attitudes toward science in introductory geoscience courses. *Journal of Geoscience Education, VOL. 70, NO. 2*, 208–222. <https://doi.org/10.1080/10899995.2021.1969863>.

21. Egger A. E. (2019). Introductory geoscience courses and STEM education research. *Journal of Geoscience Education, 67*(3), 193–194. <https://doi.org/10.1080/10899995.2019.1633876>.

22. Drew C. (2017). Edutaining audio: An exploration of education podcast design possibilities. *Educational Media International, 54*(1), 48–62. <https://doi.org/10.1080/09523987.2017.1324360>.

References:

1. Alireza Shakarami, Hassan Khajehei, Karim Hajhashemi. (2014). Tech-Assisted Language Learning Tasks in an EFL Setting: Use of Hand phone Recording Feature. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature. Vol. 3 No. 5*. 100-104.

2. Ahn, T. Y., and Lee, S. M. (2016). User experience of a mobile speaking application with automatic speech recognition for EFL learning. *Br. J. Educ. Technol.* 47, 778–786. doi: 10.1111/bjet.12354.

3. Pedró F. (2006). The new millennium learners: challenging our views on ICT and learning. *Paris: OECD-CERI*.

4. Samsiah Bidin, Azidah Abu Ziden. Adoption and application of mobile learning in the education Industry. *Procedia - Social and Behavioral Sciences: 6th International Conference on University Learning and Teaching (InCULT 2012)*. 2013. С. 720-729.

5. Stockwell G. (2022). *Mobile Assisted Language Learning: Concepts, Contexts and Challenges*. Cambridge; New York, NY: Cambridge University Press.

6. Gafni R., Achituv D. B., Rahmani G. (2017). Learning foreign languages using mobile applications. *J. Inf. Technol. Educ. Res.* 16:301. doi: 10.28945/3738.

7. Egbert J., Akasha O., Huff L., Lee H. (2012). Moving forward: anecdotes and evidence guiding. *Med. Appl. Intell. Data Anal.* 1–15. doi: 10.4018/978-1-4666-1855-8.ch001.

8. Miangah T. M., Nezarat, A. (2012). Mobile-assisted language learning. *Int. J. Distrib. Parallel Syst.* 3:309. doi: 10.5121/ijdpss.2012.3126.

9 Hashim H., Yunus M. M., Embi M. A., Ozir N. A. M. (2017). Mobile-assisted language learning (MALL) for ESL learners: a review of affordances and constraints. *Sains Humanika.* 45–50. doi: 10.11113/sh.v9n1-5.1175.

10. Mobilne navchannia [Mobile learning]. *Wikipediia: vebsait*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F (data zvernennia: 18.05.2023) [in Ukrainian].

11. Tkachuk, H.V. (2018). Analiz ta osoblyvosti vprovadzhennia modelei zmishanoho navchannia v osvitnii protses zakladu vyshchoi osvity [Analysis and features of implementation of blended learning models in the educational process of a higher education institution] // *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: pedahohika*. 2018. № 3. 28–36 [in Ukrainian].

12. Vorona, T.O. (2019). Vykorystannia mobilnoho telefonu dlia rozvytku riznykh vydiv movlennievoi diialnosti na zaniattiakh z inozemnoi movy [Using a mobile phone for the development of different types of speech activities in foreign language classes]. [Elektronnyi resurs] / Vorona T.O., Koriahina A.Iu. // *Zakarpatski filolohichni studii – Rezhym dostupu do resursu: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/8/part_2/13.pdf* (data zvernennia: 15.05.2023) [in Ukrainian].

13. BYOD (Bring your own device). *Вікіпедія: вебсайт*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Bring_your_own_device (дата звернення: 14.05.2023).

14. Bohynia, L.V. (2019). Navchannia chytannia yak vydu movlennievoi diialnosti inozemnykh studentiv na pidhotovchomu viddilenni [Teaching Reading as a Type of Speech Activity to Foreign Students at the Preparatory Department]. [Elektronnyi resurs] / Bohynia L.V., Skalska S.A., Trusova L.V. // *Ukrainska medychna stomatolohichna akademiia*. – 2019. – Rezhym dostupu do resursu: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/9878/1/Bohynia_Navchannia_chytannia_iak_vydu.pdf (data zvernennia: 04.05.2023) [in Ukrainian].

15. Vlasiuk, I.V. (2018). Mobilnyi telefon – nevidiemna novitnia tekhnolohiia navchannia na zaniattiakh inozemnoi movy [Mobile phones are an integral part of the latest technology in foreign language teaching]. // *«Molodyi vchenyi»*. – 2018. – № 7 (59). – 60–63 [in Ukrainian].

16. Klochko, T.V. (2021). Tekhnolohii formuvannia audytyvnykh navychok u inozemnykh studentiv [Technologies for the development of listening skills in foreign students]. / Klochko T.V. // *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Hraal nauky»*. – 2021. – 231–235 [in Ukrainian].

17. Xiaohua Zhu. «Study on the influence of voice on listening comprehension», 2011. *Proceedings of the 3rd International Conference on Communication Software and Networks*, 2011, 749–753, DOI: 10.1109/ICCSN.2011.6014198.

18. Maksymenko, N.V. (2022). Formuvannia navychok pysma v inozemnykh slukhachiv pid chas pochatkovoho fonetyko- hramatychnoho kursu z ukrainskoi movy [Developing Writing Skills of Foreign Students in the Primary Phonetic and Grammatical Course in Ukrainian]. / N.V. Maksymenko // *Suchasni trendy rozvytku medychnoi osvity: perspektyvy i zdobutky : materialy navch.-nauk. konf. z mizhnar. uchastiu, m. Poltava, 24 bereznia 2022 r. – Poltava, 2022. – 186–189* [in Ukrainian].

19. Lee, M. J. W., McLoughlin, C., & Chan, A. (2008). Talk the talk: Learner-generated podcasts as catalysts for knowledge creation. *British Journal of Educational*. 39(3):501–521. DOI:10.1111/j.1467-8535.2007.00746.x

20. E. R. Kraal, G. Sirrakos, L. Guertin, A. Epstein & G. Simmens.(2022). Impact of Student Produced Audio Narrative (SPAN) assignments on students' perceptions and attitudes toward science in introductory geoscience courses. *Journal of Geoscience Education*, VOL. 70, NO. 2, 208–222. <https://doi.org/10.1080/10899995.2021.1969863>.

21. Egger A. E. (2019). Introductory geoscience courses and STEM education research. *Journal of Geoscience Education*, 67(3), 193–194. <https://doi.org/10.1080/10899995.2019.1633876>.

22. Drew C. (2017). Edutaining audio: An exploration of education podcast design possibilities. *Educational Media International*, 54(1), 48–62. <https://doi.org/10.1080/09523987.2017.1324360>.